

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer drs. W. Koolmees
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Onze referentie
2018-00025577/FWEEH

Den Haag
5 juli 2018

Betreft
Internetconsultatie AMvB IORP reactie Verbond

Geachte heer Koolmees,

Graag maken wij gebruik van de geboden gelegenheid om te reageren op de concept AMvB die zich richt op de implementatie van de herziene IORP-richtlijn. Voordat we ingaan op de concept AMvB delen we eerst graag onze algemene visie op de gevolgen van de herziene IORP-richtlijn voor de Nederlandse situatie. Daarna gaan we in op een aantal specifieke zorgpunten en vragen we u enkele aanpassingen in overweging te nemen. In de bijlage treft u nog een aantal vragen en opmerkingen aan van meer technische aard.

Algemene visie van het Verbond van Verzekeraars op de herziene IORP-richtlijn

De belangrijkste wijzigingen voor de Nederlandse pensioenverzekeraars en PPI's hebben betrekking op het onderdeel 'Communicatie'. Het Verbond van Verzekeraars maakt zich zorgen over de nadelige gevolgen die de herziening van de IORP-richtlijn heeft voor de huidige wijze van informeren en communiceren met deelnemers. De huidige manier van informeren is gebaseerd op het principe dat informatie gemakkelijk te vinden moet zijn en overzichtelijk is. In Nederland gebruiken we op het gebied van pensioencommunicatie daarom het principe van gelaagde informatieverstrekking. In de eerste laag lees je de meest essentiële informatie. In de onderliggende informatielagen vind je uitgebreidere informatie/verdieping. Elke laag heeft steeds één duidelijke relevante kernboodschap en een goed ingerichte navigatiestructuur ten behoeve van onderliggende onderwerpen. De toegankelijkheid van de informatie kunnen we zo beter afstemmen op de behoefte. Verder zijn wij een groot voorstander van 'digitaal tenzij'.

Onderzoek wijst namelijk uit dat informatie beter begrepen wordt als er niet te veel informatie ineens wordt aangeboden. Bovendien is het beter informatie alleen aan te bieden als duidelijk is dat daar behoefte aan bestaat bij deelnemers. Door de informatie gelaagd aan te bieden en te spreiden over meerdere communicatiemiddelen, kan iedere deelnemer die informatie tot zich nemen waar hij/zij behoefte aan heeft. In Nederland hebben we drie belangrijke (gelaagde) communicatiemiddelen met alle drie een eigen specifiek doel: Pensioen 1-2-3, UPO en mijnpensioenoverzicht.nl.

Informatie die in de huidige praktijk door pensioenuitvoerders beschikbaar wordt gesteld in Pensioen 1-2-3 en mijnpensioenoverzicht.nl moet in het kader van de implementatie van de IORP-richtlijn aan het UPO worden toegevoegd. Het UPO wordt daarmee langer en leidt tot een 'informatie-overload' en minder begrip bij de deelnemer. Ook heeft het jaarlijks verzenden van het UPO aan gewezen deelnemers geen toegevoegde waarde, omdat gewezen deelnemers op elk gewenst moment kunnen inloggen op mijnpensioenoverzicht.nl.

Concept AMvB

De concept AMvB leidt tot drie zorgpunten, die wij hieronder toelichten. In de bijlage bij deze brief zijn daarnaast nog enkele technische vragen en opmerkingen opgenomen.

1. Artikel 2 eerste lid; uitbreiding laag 1 van Pensioen 1-2-3

Aan laag 1 van Pensioen 1-2-3 worden, ter implementatie van artikel 37, eerste lid, onderdeel a, van de richtlijn en artikel 41, derde lid, onderdelen a en d van de richtlijn, drie onderdelen toegevoegd, te weten h, i en j.

Reactie Verbond van Verzekeraars:

Het toevoegen van drie nieuwe onderdelen aan laag 1 kan leiden tot een 'informatie-overload' en daarmee afbreuk doen aan de essentiële informatie die we een deelnemer bij indiensttreding willen verstrekken. Laag 1 van Pensioen 1-2-3 is maximaal 1 A4 en bevat op dit moment al veel verschillende onderwerpen. Uitbreiding in laag 1 zien wij niet als toegevoegde waarde voor de deelnemer en kan zelfs leiden tot minder begrip.

Tevens schrijft de IORP-richtlijn niet voor op welke manier deze drie onderdelen gecommuniceerd moeten worden aan (toekomstige) deelnemers. Wij zouden graag zien dat het besluit de vrijheid biedt aan pensioenuitvoerders om zelf te kiezen hoe deze drie onderdelen worden gecommuniceerd. Hiermee kunnen we beter aansluiten op de behoefte van de deelnemer. Het Verbond vraagt daarom de concept AMvB hier op aan te passen.

2. Artikel 9a, lid 3; Elke wezenlijke wijziging

Artikel 9a, lid 3 komt als volgt te luiden: 'dat op het UPO elke wezenlijke wijziging ten opzichte van het UPO van het voorgaande jaar duidelijk wordt aangegeven. Bij een wezenlijke wijziging kan volgens de wetgever onder meer worden gedacht aan een wijziging van de reglementaire pensioenleeftijd, de franchise, het opbouwpercentage en de beschikbare premie.'

Reactie Verbond van Verzekeraars:

Het Verbond heeft twee bezwaren tegen deze bepaling. Allereerst worden dit soort wijzigingen in de praktijk al via andere middelen aan de deelnemers gecommuniceerd. Daarnaast worden deze wijzigingen, indien van toepassing, ook in de UPO voorbrief genoemd. Het dan nogmaals op het UPO zelf vermelden is dubbelop. Ten tweede kent het UPO een bepaalde lay-out en een aantal gerichte 'let-op' teksten (bijvoorbeeld over scheiding en het nabestaandenpensioen na uitdiensttreding). Het toelichten van elke wezenlijke wijziging past niet goed in de huidige UPO-structuur en kan daarmee voor de deelnemer verwarrend zijn. Teveel boodschappen tegelijkertijd draagt meestal niet bij aan het bereiken van je communicatiedoel. Een oplossing kan zijn om de UPO-voorbrief als onderdeel van het UPO te beschouwen. Hiermee wordt aan de Europese richtlijn voldaan. Het Verbond vraagt daarom de concept AMvB hier op aan te passen.

3. Tonen van scenario's

Met de wijzigingen van artikel 7e wordt gerealiseerd dat overal waar in de Pensioenwet wordt verwezen naar het communiceren in een pessimistisch scenario, een verwacht scenario en een optimistisch scenario gebruik wordt gemaakt van de DNB-scenariosets en de rekenmethodieken zoals beschreven in de ministeriële regeling.

Reactie Verbond van Verzekeraars:

Via artikel 220c is geregeld dat pas vanaf 1 januari 2020 op het UPO voor (gewezen) deelnemers de scenario's getoond hoeven te worden. Graag zouden wij zien dat een dergelijke implementatietermijn (1 januari 2020) ook van toepassing is op alle overige vermelde artikelen genoemd in artikel 7e. Daarmee creëren we voor de deelnemer één helder en eenduidig moment waarop de nieuwe manier van communiceren wordt toegepast.

Indien er vragen zijn naar aanleiding van onze reactie, zijn wij graag bereid tot nader overleg.

Met vriendelijke groet,

H.J. Herbert

Bijlage 1: Technische punten

- *Artikel 5, lid 2, informatie over vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten*
In de concept AMvB wordt voorgesteld dat de informatie over de toeslagverlening op het UPO voor gewezen deelnemers niet over de afgelopen vijf jaar hoeft te gaan, maar slechts over de afgelopen drie jaar. Reden hiervoor is dat voortaan ook voor gewezen deelnemers jaarlijks een UPO wordt opgesteld, waardoor het voor de hand ligt om – evenals op het UPO voor deelnemers en pensioengerechtigden – slechts informatie op te nemen over de toeslagverlening over de afgelopen drie jaar. Ons inziens zou het logisch zijn om deze redenering ook toe te passen op artikel 5, lid 2: informatie over vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten.
- *Artikel 5a, Informatie over de reglementair te bereiken pensioenaanspraken*
De IORP-richtlijn schrijft voor dat op het UPO de reglementair te bereiken pensioenaanspraken getoond moeten worden. In het Besluit wordt dit geregeld door artikel 9a (informatie op verzoek) bijna ongewijzigd te kopiëren naar het nieuwe artikel 5a. Hierdoor worden pensioenuitvoerders echter verplicht om voor kapitaalregelingen en premieregelingen het UPO uit te breiden met (1) indicatie van het te bereiken kapitaal op pensioendatum, (2) daarbij gehanteerde veronderstellingen en (3) de hoogte van de aan te kopen pensioenaanspraken. Ons voorstel is om alleen de hoogte van de aan te kopen pensioenaanspraken toe te voegen aan het UPO voor premie- en kapitaalregelingen. De IORP-richtlijn biedt ons inziens ook die ruimte.
- *Artikel 5a, lid 2, Informatie over het reglementair te bereiken pensioen*
In *artikel 5a, lid 2* is opgenomen dat de op het moment van verzoek bij de pensioenuitvoerder geldende tarieven moeten worden gehanteerd. Dit artikel geeft nadere invulling aan artikel 38 van de Pensioenwet en dat gaat over het jaarlijks verstrekken van het UPO aan deelnemers. Daarbij is er geen sprake van 'een verzoek'.
- *Artikel 12, Uitbesteding*
Aan artikel 12 wordt toegevoegd dat een uitvoerder niet mag uitbesteden indien door de uitbesteding het operationele risico onnodig toeneemt. Deze bepaling geeft onduidelijkheid en onzekerheid in de praktijk omdat het begrip 'onnodig' niet nader is ingevuld.
- *Artikel 14c, Premieovereenkomst met beleggingsvrijheid*
Aan artikel 14c wordt een lid toegevoegd, luidende: De pensioenuitvoerder informeert de deelnemer of gewezen deelnemer over de voorwaarden die aan de beschikbare beleggingsmogelijkheden zijn verbonden. Deze bepaling is onduidelijk omdat het begrip 'voorwaarden' niet nader is ingevuld. Kan bijvoorbeeld met een voorbeeld worden aangegeven om welke voorwaarden het precies gaat?
- *Artikel 8 en 9, Resultaat beleggingen*
In artikelen 8 en 9 zijn er informatiebepalingen toegevoegd met betrekking tot de resultaten van de beleggingen in ten minste de afgelopen vijf jaar. Doordat er in dit soort regelingen veel verschillende beleggingskeuzes zijn is er geen sprake van één resultaat van de beleggingen. Om te voorkomen dat er enorm veel verschillende beleggingsresultaten moeten worden getoond stellen wij voor te volstaan met de beleggingsresultaten van de default beleggingskeuze.

- *Sleutelfuncties*

T.a.v. het onderwerp 'sleutelfuncties' hebben we de volgende opmerkingen en suggesties:

- Onjuistheid in tekst: In het ontwerpbesluit lijkt een onjuistheid te zitten in artikel IV. Wijziging van het Besluit prudentiële regels Wft. Het voorgestelde artikel 26.01 verwijst in lid 2 naar artikel 17aa, derde tot en met vijfde lid. Dit moet volgens ons zijn artikel 17aa tweede tot en met vierde lid.
- Aanscherping vormgeving sleutelfuncties: De parlementaire stukken gaan uitvoerig in op de introductie van sleutelfuncties bij pensioenfondsen. Zo wordt aangegeven welke risico's binnen de risicobeheerfunctie moeten worden meegenomen, welke eisen er worden gesteld aan de inhoud van de eigenrisicobeoordeling. Ten aanzien van de PPI's wordt slechts opgemerkt dat het Besluit prudentiële regels al verschillende bepalingen kent met betrekking tot de sleutelfuncties en dat deze worden aangescherpt. We missen een deugdelijke toelichting van hetgeen deze aanscherping van de sleutelfuncties voor de PPI inhoudt. De toelichting geeft aan dat waar gesproken wordt over pensioenfondsen ook PPI kan worden gelezen, tenzij er expliciet een onderscheid wordt gemaakt. Graag ontvangen we hierover meer helderheid en eventuele nuances met betrekking tot invulling van de sleutelfuncties.
- Uitbesteding van sleutelfuncties: De voorgestelde bepalingen geven aan (artikel 27f Besluit Brp Wft, maar ook artikel 12 Besluit uitvoering PW): (...) Indien het operationele risico, door de uitbesteding van bepaalde werkzaamheden/functies, onnodig toeneemt of de continuïteit en de toereikendheid van de dienstverlening aan deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden wordt ondermijnd, mag er niet worden uitbesteed. Daarbij staat in de MvT dat uitbesteding van de interne auditfunctie en de risicobeheerfunctie tot bezwaren zal leiden. Kunt u uitleggen wat dit betekent dit voor de praktijk? Er wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen de 'houder' van de sleutelfunctie en alle personen die betrokken zijn bij het vervullen van een sleutelfunctie. De tekst stelt dat het bezwaar van uitbesteding alleen geldt ten aanzien van de houder van de sleutelfunctie, maar niet ten aanzien van de onderliggende uitvoering. Daarnaast wordt opgemerkt dat het kan voorkomen dat de houder van een sleutelfunctie tevens één van de personen is die het pensioenfonds bestuurt. Betekent dit voor een PPI dat de bestuurders tevens de rol van houder van de sleutelfunctie kunnen aannemen, waarbij de daadwerkelijk uitvoering wordt uitbesteed?
- Overlap: Hoe verhouden artikel 12 Besluit uitvoering PW en artikel 27f Besluit prudentiële regels Wft zich tot elkaar? Er lijkt sprake van een overlap.

- *Stresstest*

Er wordt voor DNB een mogelijkheid gecreëerd om bij PPI's (artikel 26.02) een verplichte stresstest op te leggen. Wat is hier de betekenis van in het licht van het ontbreken van solvabiliteits- verplichtingen dan wel een dekkingsgraadmodel? De aangepaste rangregeling zorgt ervoor dat de pensioenen van deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden niet worden aangetast bij een eventueel faillissement. Kunt u aangeven wat de toegevoegde waarde van een dergelijke test?